

IN HET THEATER IS ER MINDER NOOD AAN ESTHETIEK EN MEER AAN DISSIDENTIE DAN TIEN JAAR GELEDEN. IN PLAATS VAN EEN INTERACTIE OP HET SYMBOLISCHE NIVEAU VAN DE ESTHETISERING, DRINGT ZICH EEN CONFRONTATIE OP ALS EEN RAUWE ONT-ESTHETISERING, EEN SAMEN ZOEKEN NAAR DISSIDENTIE IN PLAATS VAN NAAR EEN PRECIEZE BEELDENTAAL.

een grote rebelse kracht: ze stuwden de actie vooruit (...), braken de personages en de handeling open en hadden een grote invloed op het tempo, het ritme en de dynamiek van de voorstellingen.’ (Geert Opsomer & Erwin Jans, in Sierens & Co, 2000) Theater moest voor Sierens dansen op het ritme van rock-’n’-roll, rebètika of blues, rebelse muzikale subculturen die parallel liepen met de situatie van zijn personages: kleine mensen die vanuit hun rol als underdog de wereld proberen te beheersen of te bezweren. Voor die mensen waren Prince, Madonna en Blondie slachtoffers die helden zijn geworden. De liedjes en idolen die Sierens ten tonele voerde waren iconen van een onderkaste. Anno 2008 zijn die aan subculturen gelieerde muziekfragmenten meer dan ooit pop geworden: rebelse figuren scoren goed inzake spektakel. Het verschil tussen Madonna en Dion is niet meer zo groot als tien jaar geleden. In de toekomst verwachten we van een ontmoeting tussen twee grote theaterkrachten meer dan een mooie voorstelling. Het lijkt me dat de samensmelting van de directe energie van *Massis, the Musical* en de harde, rauwe confrontatie van *We People* wel vuurwerk kan opleveren. In het theater is er minder nood aan esthetiek en meer aan dissidentie dan tien jaar geleden. In plaats van een interactie op het symbolische niveau van de esthetisering,

De Leeuw van Vlaanderen © Kurt Van der Elst

dringt zich een confrontatie op als een rauwe ont-esthetisering, een samen zoeken naar dissidentie in plaats van naar een precieze beeldentaal.

De uitdaging is duidelijk: ze ligt niet de zoektocht naar een gemeenschappelijke basis, maar in de verdrongen aspecten van hun gemeenschappelijke geschiedenis. De eerste grote rol van Zouzou Ben Chikha en Mourade Zeguendi was in Sierens' *Niet alle Marokkanen zijn dieven*. Hun rol was beperkt en liet nauwelijks ruimte voor rebellie. De reactie van het tweetal bleef niet uit. Samen met Ruud Gielens en Les Glandeurs zetten ze een productie op die eerst *Pousse-toi que je m'y mette* en later *Grensstraat 41 Rue de la Limite* heette. Hier houden de allochtone figuren de toeschouwers een spiegel voor en gaan ze over tot een rauwe confrontatie. Ze doorbreken herhaaldelijk het kader en voeren een ongepolijst gesprek met het publiek. In *We People* ten slotte, geven Zouzou en Mourade de 'dissensus' ongemeen hard en scherp vorm in een soort *Publikumsbeschimpfung*. Hun aanspreking van het publiek komt soms beledigend over, maar blijft humor als ultiem wapen gebruiken. Hun interventies en hun encensering van de opstand in de banlieues ontsnappen aan het spektakel door hun directheid en soberheid: *We People* fungeert als een tijdelijke interruptie van de spectaculaire

massahypnose en zelfgenoegzaamheid waarin we vertoeven, en durft zich opnieuw op te stellen als een leerstuk, niet bang om het kader van wat goed theater is fundamenteel in vraag te stellen. 'Om de luis in de pels van de samenleving te zijn, zoals theater wel eens van zichzelf beweert, valt het soms onnoemelijk braaf uit. Wij mensen, samen gezellig in de fictie. *We People* doet het tegendeel', schreef Wouter Hilbert in zijn recensie voor *De Morgen*.

Dit onderzoek naar de herpositionering van post-subculturele rebellie en dissensus lijkt me een hard en goed uitgangspunt te zijn voor alle gezelschappen met een emancipatoire roeping die zich meten met de hedendaagse mainstream. Hoe overeind blijven in een allesverslindende massaspektakelcultuur en toch nog dissensus verwoorden? Hoe de kring van de consensus doorbreken door 'het ding zelf' te tonen of te doen? In een ruimte van permanente dissidentie vertoeven? Een permanente en vaak ongezellige guerrilla voeren? Deze vragen maken me nieuwsgierig naar een tweede samenwerking, die de bestaande kaders durft open te breken, en rauwheid en directheid benadrukt eerder dan 'please please please'...©